

POZIV NA DOSTAVU PROJEKTNIH PRIJEDLOGA

„PODRŠKA PROGRAMIMA USMJERENIM MLADIMA“

UP.02.1.1.04

PITANJA I ODGOVORI BR. 3

Datum objave: 01.09.2017.

R.BR.	PITANJE	ODGOVOR
1.	<p>U uputama za prijavitelje, u skupini aktivnosti 1, je navedena jedna grupa aktivnosti koja je obavezna za provedbu projekta i izgleda ovako:</p> <p>2. Aktivnosti udruga mladih i udruga za mlađe usmjerene na razvoj i pružanje usluga vezanih uz organizaciju slobodnog vremena mladih</p> <p>2.1. razvoj i provedba programa neformalnog obrazovanja, uključujući programe usmjerene na povećanje zapošljivosti,</p> <p>2.2. aktivnosti s ciljem kvalitetnog provođenja slobodnog vremena za mlađe,</p> <p>2.3. aktivnosti potpore razvoju volonterskih aktivnosti mladih,</p> <p>2.4. aktivnosti usmjerene na mlađe u suradnji s institucijama i organizacijama koje su dionici na regionalnom/lokalm području (poslodavci, obrazovne ustanove, Hrvatski zavod za zapošljavanje, zdravstvene ustanove, ustanove socijalne skrbi itd.),</p> <p>2.5. jačanje kapaciteta voditelja i ostalih zaposlenika klubova za mlađe.</p> <p>Nakon toga je navedeno da "Aktivnosti u okviru Grupe aktivnosti 2 u prijavnem obrascu moraju biti opisane kao zaseban element projekta pod nazivom Aktivnosti udruga mladih i udruga za mlađe usmjerene na razvoj i pružanje usluga vezanih uz organizaciju slobodnog vremena mladih"</p> <p>Znači li to da:</p> <p>a) u obrazac A kao jednu od aktivnosti projekta pišemo samo Aktivnosti udruga mladih i udruga za mlađe usmjerene na razvoj i pružanje usluga vezanih uz organizaciju slobodnog</p>	<p>Kako bi projektni prijedlog mogao biti financiran potrebno je da se sve aktivnosti Grupe 2. grupiraju u jedan element projekta. Na stranici 5. prijavnog obrasca A potrebno je kreirati Element koji bi obuhvatio sve aktivnosti navedene pod točkom 2. Aktivnosti udruga mladih i udruga za mlađe usmjerene na razvoj i pružanje usluga vezanih uz organizaciju slobodnog vremena mladih. Aktivnosti definirane u točkama 2.1., 2.2., 2.3., 2.4. i 2.5. moraju biti sastavni dio ovog elementa.</p> <p>U prijavnem obrascu ne postoji mogućnost unosa "podelemenata" ili "podaktivnosti".</p> <p>Iz <i>Mjerljivih ishoda elementa projekta i Analize troškova elemenata projekta</i> mora biti jasno vidljivo kako su sve predmetne aktivnosti zastupljene u jednom elementu.</p> <p>Obzirom da se prilikom opisa većeg broja aktivnosti u Obrazac A može dogoditi da je broj znakova za unos u pojedinom Elementu nedostatan, bit će moguće svaku od obaveznih aktivnosti u Grupi 2 predstaviti kao zaseban element koji bi imao naziv definiran Uputama.</p> <p>Slična uputa bit će predmet nadolazećih izmjena Uputa za prijavitelje.</p>

	<p>vremena mlađih i unutar nje onda u troškovniku obrasca A navodim i sve troškove koji se odnose na ove podtočke ne navodeći te podtočke kao posebne aktivnosti ILI</p> <p>b) ne spominjem taj "grupni naziv" i pišem s svaki podelement ili podaktivnost kao zasebnu i zasebno ju budžetiram?</p>	
2.	<p>Uz obrazac A nije predviđena ispuna nikakvog obrasca B?</p>	Natječajna dokumentacija ne propisuje ispunjavanje Obrasca B.
3.	<p>Udruga smo koja od osnivanja radi s mlađima, ali nam to nije osnovna djelatnost već jedna od niza djelatnosti kojima se bavimo.</p> <p>U statutu imamo ciljeve definirano: Ciljevi djelovanja Udruge su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uspostavljanje odnosa međusobnog povjerenja i pružanja pomoći ovisnicima i povremenim konzumentima droga; - smanjenje štete nastale konzumiranjem droga, - prevencija i suzbijanje ovisnosti, AIDS-a i ostalih spolno prenosivih bolesti, posebice kod rizičnih (ovisnici, osobe koje pružaju seksualne usluge i sl.) i marginaliziranih (socijalno ugrožene osobe, romska populacija i sl.) skupina, - smanjenje socijalne isključenosti i unapređenje zdravlja ranjivih i marginaliziranih skupina društva, - prevencija ovisnosti kod djece i mlađih. <p>Djelatnosti imamo jako puno, među kojima se dio odnosi na mlade:</p> <p>7. informiranje, edukacija i senzibiliziranje građana i javnosti o problemu ovisnosti o opojnim drogama, problemu prostitucije i rizičnih spolnih odnosa (izrada i distribucija informativno-edukacijskih materijala, sudjelovanje na tribinama, seminarima, rad s djecom i mlađima i sl.);</p> <p>8. roditeljsko i obiteljsko savjetovanje i drugi stručni poslovi koji se odnose na brak, međusobne odnose roditelja i djece, poticanje odgovornog roditeljstva i druge okolnosti u obitelji koje traže stručnu potporu i pomoć;</p>	Obzirom je iz opisanog razvidno kako u vašem temeljenom aktu postoje ciljevi te djelatnosti koji se odnose na rad s mlađima i za mlade, vaša organizacija je prihvatljivi prijavitelj u okviru ovog Poziva (ukoliko zadovoljava i ostale uvjete propisane u točki 2.2.1 Uputa za prijavitelje).

	<p>9. provedba, supervizija i evaluacija projekata i programa za prevenciju svih oblika ovisnosti kod djece i mlađih koji se odvijaju u Udrudi i drugim organizacijama i institucijama (škole, udruge, centri i dr.)</p> <p>10. provedba aktivnosti usmjerenih na smanjenje socijalne isključenosti i veću zapošljivost marginaliziranih skupina (osnivanje i djelovanje socijalnih zadruga, savjetovanje, edukacije, socijalno mentorstvo i dr.).</p> <p>Itd.</p> <p>Jeli takva udruga zadovoljava kriterij za nositelja projekta. Sve ostale uvjete za nositelja zadovoljavamo.</p>	
4.	<p>Je li naša udruga prihvatljivi prijavitelj na natječaj za dodjelu bespovratnih sredstava "Podrška programima usmjerenim na mlade" UP.02.1.1.04.</p> <p>Naime, riječ je o strukovnoj udrudi u čijem je statutu kao opći cilj navedeno okupljanje stručnjaka pomagačkih zanimanja kako bi se na sustavan način bavili edukacijom, praktičnom primjenom i istraživanjem jedne vrste psihoterapije, a na dobrobit zajednice. Kao jedan od specifičnih ciljeva ističe se pružanje usluga savjetovanja i pomaganja pojedincu i obitelji te skupinama sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, a među ciljnim skupinama na koje su usmjerene naše djelatnosti nalaze se i mlađi.</p> <p>S obzirom da ni u općim ni u specifičnim ciljevima nije eksplisitno definirano da smo opredijeljeni za rad s mlađima i za mlade, zanima nas znači li to da zapravo ne ispunjavamo uvjete za prihvatljivog prijavitelja?</p>	<p>Sukladno Uputama za prijavitelje, poglavlje 2.2.1 Prihvatljivi prijavitelj, prijavitelj mora biti pravna osoba - udruga koja u svojem temeljnog aktu ima definirano da je ciljno i prema djelatnostima opredijeljena za rad s mlađima i za mlade i koja je na zadnji dan roka za dostavu prijava najmanje jednu godinu upisana u Registar udruga i djeluje najmanje jednu godinu.</p> <p>Napominjemo kako će Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva kao Posredničko tijelo razine 2 prilikom provjere gledati cijelokupni sadržaj naveden u Registru koji se odnosi na ciljne skupine, djelatnosti, ciljeve i sl. kako bi se vidjeli da li se udruga bavi radom s mlađima i za mlade, a sve u svrhu nedvojbenog utvrđivanja prihvatljivosti prijavitelja i njihovih partnera.</p>
5.	<p>Proučavajući natječaj i dostupne obrascu nismo shvatili na koji način i gdje unosimo informacije o projektnim aktivnostima? Kako je iz ovog navedenog natječaj izbačen Obrazac B (gdje smo inače unosili podatke o aktivnostima), razmišljamo gdje je najbolje prezentirati aktivnosti koje ćemo raditi ukoliko bude odobrena projektna podrška. Treba li to navesti na stranici 5. Obrasca A (Mjerljivi</p>	<p>Uputama za prijavitelje nije propisano na koji način se u prijavnom obrascu moraju navoditi aktivnosti/stavke troška u okviru pojedinih grupa aktivnosti.</p> <p>Vezano uz same aktivnosti Centara za mlade (Skupina 2) kako bi projektni prijedlog mogao biti financiran</p>

	<p>ishodi) pod elementom Aktivnosti centara za mlade?</p>	<p>potrebno je da se sve obavezne aktivnosti grupiraju u jedan element projekta. Na stranici 5. prijavnog obrasca A potrebno je kreirati Element koji bi obuhvatio sve aktivnosti navedene pod točkom 1 . – 4. Grupe 2 Aktivnosti centara za mlade.</p> <p>Iz Mjerljivih ishoda elementa projekta i Analize troškova elemenata projekta mora biti jasno vidljivo kako su sve predmetne aktivnosti zastupljene u jednom elementu.</p> <p>Obzirom da se prilikom opisa većeg broja aktivnosti u Obrazac A može dogoditi da je broj znakova za unos u pojedinom Elementu nedostatan, bit će moguće svaku od obaveznih aktivnosti predstaviti kao zaseban element koji bi imao naziv definiran Uputama. Slična uputa bit će predmet nadolazećih izmjena Uputa za prijavitelje.</p>
6.	<p>Mi smo udruga osnovana sa ciljem okupljanja mladih i za mlade, te nam je osnovna djelatnost rad s mladima i osmišljavanje i organiziranje programa i edukacija vezanih za poboljšanje kvalitete života mladih u zajednici. Planiramo prijaviti projektni prijedlog na Skupinu aktivnosti 1. U uputama za prijavitelje stoji da jedinice lokalne samouprave ne mogu biti prijavitelji na ovoj skupini aktivnosti, a naše pitanje je: Da li jedinice lokalne samouprave mogu biti partner na Skupini aktivnosti 1</p>	Jedinice lokalne samouprave su prihvatljivi partneri u Skupini aktivnosti 1.
7.	<p>Ukoliko imamo već osnovan Lokalni info centar za mlade, da li možemo prijaviti projekt na skupinu aktivnosti 1 - grupa aktivnosti 3? Te da li moramo ponovno izraditi prilagođen program rada lokalnog info centra ili možemo postojećem programu dodati aktivnosti koje su navedene u grupi aktivnosti 3 (a koje nisu navedene u postojecem programu lokalnog info centra)?</p>	<p>Sukladno Uputama za prijavitelje, poglavju 3.3 Prihvatljive aktivnosti, ukoliko će se u projektu provoditi aktivnosti u okviru Grupe aktivnosti 3, iste se moraju provoditi u okviru info – centara (Napomena a. str. 29 Uputa za prijavitelje).</p> <p>Podsjećamo da su u prijavnom obrascu obavezne <u>sve aktivnosti navedene u Grupi aktivnosti 3</u> Aktivnosti udruga mladih i udruga za mlade usmjerenih na razvoj i pružanje usluga informiranja i savjetovanja mladih u skladu s potrebama zajednice ovih</p>

		<p>Uputa za prijavitelje (Napomena d. str. 30 Uputa za prijavitelje). Kako bi projekt bio prihvatljiv za financiranje</p> <p>Dakle, ukoliko udruga odnosno savez, zajednica, mreža, koordinacija ili drugi oblik udruživanja udruga već ima uspostavljeni Info-centar, moguće je prijaviti projekt na Skupinu 1 – Grupa aktivnosti 3. Dovoljno je postojećem programu vašeg lokalnog info-centra dodati nove aktivnosti koje trenutno u istome nisu navedene. Također napominjemo kako projektne aktivnosti ne smiju biti dvostruko financirane. Projekt da bi bio prihvatljiv mora jasno prikazati sve obavezne aktivnosti odnosno <u>sve obavezne aktivnosti moraju</u> biti financirane kroz proračun ovog projekta.</p>
8.	Da li u okviru SKUPINE AKTIVNOSTI 1, grupa aktivnosti 4, 5, i 6 moramo provoditi sve aktivnosti navedene u toj grupi ili možemo odabrati nekoliko aktivnosti iz svake navedene grupe?	Odabir aktivnosti u okviru grupe 4, 5 i 6 prepušten je prijavitelju odnosno aktivnosti navedene u Uputama za prijavitelje pod relevantnim točkama nisu obavezne.
9.	SKUPINA AKTIVNOSTI 1: Grupa aktivnosti 3: pod točkom 5. navedena aktivnost je "jačanje kapaciteta voditelja i ostalih zaposlenika info centara". Molimo pojasnite na koji način trebamo jačati kapacitete voditelja i zaposlenika? (formalne- neformalne edukacije (iz kojeg područja)?)	U Uputama za prijavitelje nije detaljno definirano na koji način se provodi jačanje kapaciteta zaposlenika info centara. Međutim, jačanje kapaciteta voditelja i zaposlenika odnosi se na jačanje njihove kompetentnosti u područjima koja su navedena u točki 1, Grupe aktivnosti 3, Skupine 1. Svrha je razvijati ljudski potencijal kako bi usluga pružena krajnjim korisnicima (mladima) predstavila dodanu vrijednost istima. Preporučuju se edukacije, radionice (formalnog ili neformalnog karaktera) čiji bi rezultati mogli znatno pridonijeti kvaliteti usluge koje se pružaju u info-centrima.
10.	Prijavitelj bi bila udruga upisan u Registar udruga (za mlade s statusom studentske udruge). Kao partnera bi angažirali zakladnu koja djeluje u Hrvatskoj i uključili bi kao sudionike oko 10 srednjih škola iz Slavonije. Može li partner u projektu biti jedna od srednjih škola i pod kojim uvjetima?	Sukladno točki 2.2.2. Uputa za prijavitelje, kao partner, između ostalih, prihvatljive su i javne ustanove , temeljem Zakona o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08) koje se osnivaju za obavljanje određenih djelatnosti ili dijela tih djelatnosti ako je zakonom određeno da se obavljaju kao javna služba. Napominjemo da partneri moraju

		ispunjavati sve uvjete prihvatljivosti kao i prijavitelj iz poglavlja 2.2.1, točke 2 – 6, odnosno ne smiju postojati zapreke navedene u poglavlju 2.2.3 te su pojedinačno obvezni dokazati da ne postoji razlog za isključenje.
11.	Ciljana skupina u projektu bi bili mlađi od 15-19. godina (srednja škola) i dio studenata. Možemo li u projekt uključiti samo ovu kategoriju mlađih (od 15 do 19 godina) i jesu li oni dovoljni pokazatelji odnosno kategorije za projekt?	<p>Po pitanju dobi, ciljana skupina je prihvatljiva. Uz samu ciljnu skupinu te pokazatelje, Napominjemo kako svi projekti, da bi bili prihvatljivi za financiranje, moraju pridonositi sljedećim dvama pokazateljima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>UP.02.1.1.04-01 Broj sudionika mlađih osoba u dobi od 15 do 29, i</i> • <i>CO06 Mlađi od 25 godina</i> <p>Broj sudionika pod pokazateljem UP.02.1.1.04-01 mora uključivati broj sudionika pod pokazateljem CO06.</p> <p>Ujedno, ukupan broj sudionika mlađih od 25 godina mora iznosi najmanje 30%, a može iznositi do 100% broja sudionika u dobi od 15 do 29.</p> <p>Projekti koji izravno ne pridonose dvama gore navedenim pokazateljima, i u kojima je broj sudionika mlađih od 25 godina niži od 30% broja sudionika mlađih osoba u dobi od 15 do 29 godina, neće se smatrati prihvatljivim za financiranje.</p> <p>Zaključno, ako čete u projektne aktivnosti uključiti kao sudionike isključivo kategoriju mlađih od 15 do 19, projektni prijedlog će biti prihvatljiv.</p>
12.	U projekt bi angažirali tvrtku za konzultantske usluge koja bi pratila izvršenje projekta i zajedno s nama radila izvješća. Mogu li se njihovi troškovi biti prihvatljivi i gdje ih možemo svrstati, pod kojom vrstom troškova?	Troškovi vanjskih usluga moraju biti izravno vezani za provedbu projektnih aktivnosti odnosno moraju pridonositi ostvarenju jednog ili više ciljeva projekta. S tim u vezi, poslovi upravljanja i administracije nisu u neposrednoj povezanosti sa sadržajem i ciljevima projekta. Ujedno napominjemo da će se u sklopu procjene kvalitete provjeravati imaju li

		prijavitelj/partner dostaune provedbene kapacitete.
13.	<p>Mogu li se u projektu kao prihvatljive aktivnosti prihvatiti samo ove aktivnosti:</p> <p>Skupina 1: Aktivnosti usmjerenе s mladima</p> <p>Grupa aktivnosti 1 (je li dozvoljena jedna ili moraju ići obje).</p> <p>Grupa aktivnosti 5 (je li dozvoljena jedna ili moraju ići sve).</p> <p>Grupa aktivnosti 6 (je li dozvoljena jedna ili moraju ići obje).</p> <p>Grupa aktivnosti 7.</p>	Odabir aktivnosti u okviru grupa 1, 4, 5, 6 i 7 prepušten je prijavitelju odnosno aktivnosti navedene u Uputama za prijavitelje pod relevantnim točkama nisu obavezne.
14.	<p>Mogu li se kao izravni troškovi osoblja prijaviti troškovi osoba koje imaju mirovinu, a ove aktivnosti provode kao članovi udruge koja je nositelj projekta ili kao vanjski stručnjaci (predavači) temeljem ugovora o djelu?</p>	Sukladno točki 4.1.1. Uputa za prijavitelje naknade za vanjske usluge izravno vezane uz provedbu projektnih aktivnosti (npr. ugovori o uslugama za usluge koje pružaju fizičke osobe koje sudjeluju na provedbi projekta, a <u>koji nisu zaposlenici Korisnika</u> , a u izravnoj su vezi s ostvarenjem jednog ili više ciljeva projekta, ugovori o uslugama za odgovarajuće stručne osobe ako potrebe krajnjih korisnika podrazumijevaju njihovo sudjelovanje u provedbi projektnih aktivnosti). U slučaju angažiranja izvršitelja vanjskih usluga putem ugovora o djelu ili autorskih ugovora treba voditi računa o zakonskim odredbama koje ove poslove utvrđuju kao privremene i povremene. Uz navedeno, napominjemo kako se prilikom planiranja troškova plaća, kao i ostalih troškova povezanih s radom, potrebno pridržavati Upute o prihvatljivosti troškova plaća i troškova povezanih s radom u okviru Europskog socijalnog fonda u RH 2014 – 2020. i Izmjene upute o prihvatljivosti troškova plaća i troškova povezanih s radom u okviru Europskog socijalnog fonda u RH 2014.-2020. (mrežne poveznice u Uputama za prijavitelje)

15.	<p>Udruga prijavitelj nema zaposlenike. Ako članovi udruge ili osobe koje su nositelji nekih aktivnosti idu na službeni put, odnosno dolaze na predavanja i druge aktivnosti mogu li se njihovi troškovi prijevoza s osobnim automobilom priznati kao prihvatljivi troškovi i u kojem iznosu. Većina, zbog vremena, ide na put svojim automobilom. U fazi obilazaka sudionika projekta članovi udruge prijavitelja na projekt također će ići osobnim automobilima (ne sa javnim prijevozom).</p>	<p>Sukladno točki 4.1.1., B. Ostali izravni troškovi, troškovi povezani s radom osoblja zaposlenih na projektu odnosno troškovi sudjelovanja ciljnim skupinama u projektnim aktivnostima su prihvatljivi.</p> <p>U to ulaze i troškovi vezani uz sudjelovanje na edukacijama, radionicama i seminarima, kao i troškove prijevoza na mjesto i s mjesta provedbe programa neformalnog obrazovanja. Troškovi prijevoza na mjesto i s mjesta provedbe neformalnog obrazovanja odnose se na: naknade troškova prijevoza na obrazovanje i s obrazovanja mjesnim i međumjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka, prema cijeni mjesecne odnosno pojedinačne prijevozne karte. Naknade mjesnog i međumjesnog javnog prijevoza na mjesto i sa mjesta provedbe neformalnog obrazovanja se odobravaju u ekonomski najpovoljnijoj opciji (dnevna, mjeseca ili godišnja karta). Prijevoz taxijem na mjesto i sa mjesta osposobljavanja se ne odobrava kao prihvatljiv trošak.</p> <p>Prilikom provedbe projekata u obzir će se uzimati ekonomski najpovoljnije sredstvo putovanja. Ukoliko to bude stvarno opravданo i obrazloženo, u obzir će se uzeti i predloženi način putovanja osobnim automobilom.</p> <p>Osobama koji nisu zaposlenici mogu se isplatiti iznosi troškova neoporezivo sukladno Zakonu o porezu na dohodak temeljem izdanog putnog naloga. Ukoliko je trošak opravdan odnosno nužan za provođenje aktivnosti projekta smatra se prihvatljivim.</p>
16.	<p>Može li se kao prihvatljiv izdatak priznati i PDV iz računa koja dobije udruga nositelj projekta, a nije obveznik PDV-a i nema mogućnost povrata PDV-a?</p>	<p>Sukladno Uputama za prijavitelje, točka 4.1.2. Neprihvatljivi izdaci; porez na dodanu vrijednost je neprihvatljivi izdatak, osim u slučaju kada korisnik nema mogućnost povrata PDV-a u okviru nacionalnog zakonodavstva o PDV-u. Stoga, ukoliko udruga koja je nositelj projekta nije obveznik PDV-a odnosno nema mogućnost povrata u okviru nacionalnog zakonodavstva,</p>

		istoj može biti PDV priznati kao prihvatljiv izdatak.
17.	Mogu li se u realizaciji aktivnosti projekta koristiti i druga sredstva poput donacija i sponzorstva, ali ne i za aktivnosti za koje su dobivena sredstva iz ovog natječaja?	Budući da u pitanju nisu navedeni konkretni primjeri vezani uz točnu provedbu aktivnosti na Vaše pitanje nije moguće jednoznačno odgovoriti. Međutim, tijekom trajanja projekta Korisnik može koristiti i druga sredstva , ali ne i za aktivnosti za koje su dobivena sredstva kroz ovaj Poziv. Dvostruko financiranje aktivnosti za koje su dodijeljena EU sredstva nije dozvoljeno. Dodatno, prijavitelj može sredstva iz drugih izvora kroz ovaj Poziv prikazati i kao vlastita sredstva odnosno vlastito sufinanciranje, pri čemu valja voditi računa kako bespovratna sredstva prema ovom Pozivu moraju činiti najmanje 70% ukupno procijenjenih prihvatljivih troškova projekta.
18.	Može li se kao prihvatljivi rashod priznati trošak prijevoza ciljnih skupina autobusom s obzirom da će biti predviđen put grupe mladih (oko 20 osoba) u druga mjesta radi provođenja planiranih aktivnosti. Oni bi svi išli s jednog mesta naručenim autobusom jer bi to bilo jednostavnije, vrijeme aktivnosti bi se mogla planirati u točno vrijeme, praktičnije sa stajališta povođenja aktivnosti nego da svatko od njih ide javnim prijevozom. Ili je moguće priznati troškove javnog prijevoza u visini karte, ali bez da se karta za prijevoz prilaže, već da se koristi mini bus.	Troškovi prijevoza na mjesto i s mjesta provedbe neformalnog obrazovanja odnose se na: naknade troškova prijevoza na obrazovanje i s obrazovanja mjesnim i međumjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka, prema cijeni mjesecne odnosno pojedinačne prijevozne karte. Naknade mjesnog i međumjesnog javnog prijevoza na mjesto i sa mjesta provedbe neformalnog obrazovanja se odobravaju u ekonomski najpovoljnijoj opciji (dnevna, mjeseca ili godišnja karta). Prilikom provedbe projekata u obzir će se uzimati ekonomski najpovoljnije sredstvo putovanja. Ukoliko to bude stvarno opravdano i obrazloženo, u obzir će se uzeti i predloženi način putovanja naručenim autobusom. Trošak ciljnih skupina autobusom smatra se prihvatljivim. Nadalje, ukoliko se koristi javni prijevoz, osobe moraju imati putne naloge, prijevozne karte i svu popratnu dokumentaciju kojom se pravda nastali trošak.